

İki aylık öykü dergisi

Heceöykü

Yıl 23 Ağustos-Eylül 2026

1304-7604

Sayı 136

Heceöykü

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ

ISSN 1304-7604

YIL: 23 SAYI: 136

Ağustos-Eylül 2026

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ömer Faruk Ergezen

Yayın Yönetmeni: Emin Gürdamur

Yayın Kurulu: Ali Necip Erdoğan,
Ali Ulvi Temel, İsmail Sert, Mehmet
Kahraman, Rüveyda Durmaz Kılıç,
Selma Maşlak

Dijital Medya: Rüveyda Durmaz Kılıç

Son Okuma: Esmâ Türkseven

Haber Editörü: Recep Emin Avcı

Yönetim Yeri: Konur Sk. No: 39/1

Kızılay/Ankara Tel: (312) 419 69 13

Fax: (312) 419 69 14

 www.hece.com.tr

 heceoyku@hece.com.tr

 Heceoykudergisi

 heceoyku

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: sarakusta.com.tr

Görsel Yönetmen: Hatice Ayan

Kapak Görseli: Azra Tokdemir Baysal

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri

San ve Tic.Ltd.Şti.

Bahçekapı Mah. 2477.Cadde. No:6

Etimesgut/Ankara

HECE BASIN YAYIN LTD. ŞTİ.

2026 Yılı Abonelik Bedelleri:

Hece Dergisi Bireysel: 4.900 TL

(2026 yılında çıkacak özel sayılarımız
aboneliğimize dahildir.)

Heceöykü Dergisi Bireysel : 2.000 TL

Hece Dergi+Heceöykü Birlikte

Bireysel : 5.550 TL

(2026 yılında çıkacak özel sayılarımız
aboneliğimize dahildir.)

Hece Dergisi Kurumsal: 9.315 TL

Hece Öykü Kurumsal: 5.345 TL

Heceöykü'ye gelen yazılar yayın
kurulunun onaylaması durumunda
takip eden üç sayıda yayımlanır.

Baskı Tarihi: 31.07.2026

R

4 EPİFANİ

Emin Gürdamur, Persona Belası, 4

E

5 ÖYKÜ

Tuba Dere Gün, Babamın Gözleri Ölmedi, 5

Sıddık Yurtsever, Altı Üstü Bir Münire, 12

Nur Gökce, Aludağ'a Sis Çöktüğünde, 17

Derya Atsan, Lavanta Uykusu, 20

Hatice Bildirici, Orucumu Çıtır Çıtır, 25

Hacer Yeğin Güneş, Yusuf'un Yırtılmamış Gömleği, 29

Selma Aksoy Türköz, Gizli Topuklu Spor Ayakkabı, 34

Yıldırım Türk, Sen Gidince, 39

Birgül Temur, Alışırısın, 42

Nihan Özebeoğlu, Leyla Su'nun Oyun Kulübü, 46

Saliha Feriadoğlu İlhan, Uykudan Önce Masallar, 51

Berna Atagün, Kuyu İlmi, 56

K

E

61 ÖYKÜDE MİMARİ

Handan Acar Yıldız, Metinde Çatı - Kurgu, 61

D

64 POETİK PATİKA

Abdullah Harmancı, Anti Poetika mı?, 64

N

68 FIRLATMA RAMPASI

Ali Necip Erdoğan, Deynekçi, 68

Ç

70 DUYGU OKUMALARI

Hâle Sert, Yelina Tayfur, "Hiç Yanmamışız Gibi" ve Ateşten Atlayan

Çocuklar, 70

Ç

73 SÖYLEŞİ

Vildan Külahlı Tanış ile Kaybolma Biçimleri Üzerine: Söyleşi: Müberra Dinler, 74

Ç

78 ÇAĞDAŞ

Yu Hua, On Sekizinde Yola Çıkmak, Çinceden Çeviren: Sema Gökenç Gülez, 78

86 ENİKONU

- Özge Korkmaz, “Günümüz Öyküsü Aşksız ve Paramparça” yahut “Love Bombing, Gaslighting, Ghosting: Nihayetinde de İşte Kara Toprak”, 87
Güven Adıgüzel, Sevgiler Ürkütsün Seni, Aşk Ayrıl, 96
Bahtiyar Aslan, Aşkın Gerekliliği, 100
Güray Süngü, Aşksız ve Paramparça..., 105
Zübeyde Andıç, Dağılan Dünyamızda Aşka Dair Cümleler Kurmak, 107

111 POETİCA LİTTERARIA

- Torbjörn Gustafsson Chorell, Estetik Bir İlişki Olarak Bakışın Tahakkümü:
Cortázar’ın “Aksolotl” Öyküsünde Büyülenme, 111

116 İLK KİTAP SÖYLEŞİSİ

- Raziye Nursultan ile *Yol Uykusu Üzerine*, Konuşan: Didem Dutlu Yazıcıol, 116

119 YAŞADIĞIM GİBİ

- Mehmet Aycı, Al Sana Fındık Fıstık, 119

121 HECEÖYKÜ'DE İLKLER

- Müberra Dinler, Kötü Bir Uykı, 121
Aygül Bakkaloğlu, Gölge Boyu ve Nehir, 126

128 KİTAP CEBİ

- Özge Korkmaz, Vikaye Yaprağı, 129
Selma Maşlak, Edebiyatın Doğası Üzerine Düşünme: *Yazma Arzusu*, 132
Cansu Dolar, İnsanın Araf Hâli: *Kendi Sesini Kuşanan*, 134
Didem Dutlu Yazıcıol, Boşluğun Gölgesinde: *Dünya Tozu*, 136
Dilek Göktaşoğlu, *Günler ANAP'tan Yana* ya da *Avuçtaki Ölü An*, 137
Nur Gökce, Kişisel Bir Atlas: *Üç Beş Adımlık Seyyahlıklar*, 139
Özge Korkmaz, Bir Türkmen Romanı: *Yıldırım Yankısı*, 141
Ayşe Şahin, Yaralı Bir Yol Hikâyesi: *Anlat Onlara Michael*, 142

143 EKSİK GEDİK

- Emame Akman Harmancı, Adanın En Bilgesi, 143

PERSONA BELASI

Yazar başta yalnızca kendisidir. Yazdıkça kendi dışına çıkmayı, cihanı başka olasılıklar içinden görüp anlamayı öğrenir. Başka olasılıklarla ünsiyet, kendinden uzaklaşmayı ve olgunlaşmayı aynı anda getirir. Bu süreçte yazarın içinde ve dışında yabancılıklar birikir; özlemler, korkular, özenişler. Yazılan eserler, yapılan söyleşiler, kurulan dostluklar, kazanılan sıfatlar, onu dinleyen insanların gözlerinde beliren dikkatli ifade, başlangıçta iyi gelir ona. Bunların hepsi omza konan hafif kuşları andırır. Gariptir, zaman en hafif şeylere bile ağırlık kazandırır. Gün gelir, aynı kuşlar, demirden pençelerini yazarın omzuna geçirir. Yazdıkları, yazdıklarının dışında sonuçlar doğurmak üzeredir. Sonuçlar onu sıkı sıkıya kuşatır. Her temas, her söz, her metin, bu kuşatmaya hizmet eder. Dönüp kendisine baktığında artık yalnız suretini değil, başkalarının nazarındaki aksini de görür. Yazar, şimden gerü yalnızca yaşamıyor, temsil de ediyordur. İster taşradaki mütevazı muhitinde olsun ister metropoldeki kalabalık ortamında; kamusal benliği, öz benliğinin önüne geçmiştir. Persona, sanatçının dünyaya temas etme aracı olmaktan çıkmış, dünyanın sanatçıya temas etme aracına dönüşmüştür. Öyle ki imaj gerçeğe galebe çalar, yazarın önüne geçer. Ondan önce odalara girer. Ondan önce insanlarla konuşur. Ondan önce susar. Yazar ise geride, o gölgenin yorgun bakıcısıdır artık. Pek söylenmez ama bu yorgun bakıcının ilk kaybettiği şey uçarılığıdır. Havailiği. Düşüncesinin bir daldan ötekine sebepsizce sıçrama hakkıyla birlikte saçmalayabilme cesareti de usulca alınmıştır elinden. Kim tarafından? Kierkegaard'ın, "bütün güçlerin en tehlikelisi ve en önemsizi" diye tanımladığı kamu tarafından. Yazar personası, sahibinden daima o insan olmasını/kalmasını ister; bir çelişisini itiraf edecekken bile ölçüyü, usulü, doğru zamanı bulmasını salık verir. Yazar, kamusal imajının dışına çıkıp biraz hava almak isteyecek olsun, ilkin bu persona belasından izin dilenmek zorundadır. Hâlbuki hayat, yerli yersiz, zamanlı zamansız ve muhakkak usulsüz çelişkilerin arasında parlamaz mıydı? Edebiyat asırlardır insanoğluna yaşamın notasızlığını, gelişigüzelliğini öğretmemiş miydi? Peki, bu gölge bekçiliği, bu ciddiyet, bu maskeler de neyin nesi?

Tuba Dere Gün

BABAMIN GÖZLERİ ÖLMEDİ

Görünmez duvarlarla kaplı sanki antik tiyatronun çevresi. İçeride ses ruhumuzun derinliklerine işleyip tüylerimizi diken diken ederek dolaşıyor. Sadece orkestradaki sanatçıların değil, bizi izleyen binlerce kişinin yüreği Efes şehir kalıntılarının üstünde uçuşuyor. Donizetti Paşa'nın notalarına kendini kaptırmış ılık rüzgâr, yıkılmış taş duvarların arasında dans ederken sıçan ve sürüngenlerin derisine, tüylerine sürtünerek onları bile asırlık uykularından uyandırıp bu müstesna atmosfere tanık ediyor. Gün, kızıl bir top olmuş karşı tepelerin ardına düşerken gösterinin sonunu izleyemeden gittiği için üzgün. Ay birden doğuveriyor.

Döneme sadık kalınarak tasarlanmış, pastoral dekor, sanatçı kostümleri, dalgalı saçlar, zarif parmaklar, dantelli, fırfırlı keten elbiseler, geniş siperli şapkalar, kalın topuklu ayakkabılar başka bir âleme alıyor beni. Timpani, ksilofon, büyük davul adeta içimde çalıyor. Bütün eseri ezberlemişim. Sehpada duran notaya bakmama hiç gerek yok. Sol elim hangi tellere dokunacağını, yayım ne kadar çekileceğini, hangi parmağım vibrato yapacağını biliyor. Kuşkusuz bir ayinin içindeyim, tenim bir zar gibi yırtılıyor. Bacaklarımın arasında yetmişli yılların moda ikonları kadar zarif duran çellomla bütünleşmiş salınırken varlığımın uçsuz bucaksız bir okyanus içinde yüzdüğünü hissediyorum. Kusursuz bir akışla ilerliyoruz, koro hep bir ağızdan, tek vücut söylüyor.

Başkarakter Nemorino'yu canlandıran tenor, sevgilisi Adino'nun gözyaşlarına dayanamayıp eserin ünlü ariası "Una furtiva lagrima"yı seslendirdiğinde güçlü bir alkış kopuyor. Rüzgârda uçan bir yaprak gibi dalgalanıyor sopranonun sesi. Eser sona erdiğinde sessizliğin ipek perdesi aralanıyor, şefimiz Peter henüz batonunu indirmeden kopuyor kıyamet; ısıklar, bravolar, harikalar birbirine karışıyor. Son notayı çalıp yayımı bir zafer nişanesi gibi havaya kaldırarak bu eşsiz ayini sonlandırıyor, mest olmuş bedenimi tekrar dünyalı kılmak için gözlerimi kocaman açıyor, karşımdaki kalabalığa bakıyorum. Tanıdık çehreler arıyorum. Yüzünde ışıklı bir tebessümle koca bir gül demetini kucaklamış kızım. Ne ara almış? Babası yanında.

Kalabalığın arasında birden görüveriyorum. Lanet olsun, işte yine oradalar. Böyle büyük saadet anlarımı hiç kaçırmazlar. Zehirlemek için. Beyaz, uzun saçlı bir adamın omzuna oturmuş, kinle kısılmış bir çift göz, tepeden tırnağa beni süzüyor. Adam ayağa kalkınca ikisi birden yere düşüyor, her biri başka bir yöne yuvarlanıyor. Oradan bile izlemeyi sürdürüyorlar. Program sonrası aldığım iltifatları küçümseyerek küçültüyorlar beni. Sahnede kanat gibi çırpıtığım kollarıma, üzerimden su gibi akan siyah şarmöz elbiseme, kehribar kolyemi taşıyan gerdanıma dikkatle bakıyorlar. Enstrümanımı bacaklarımın arasına yerleştirişimin, duruşumun yarattığı şuh çağrışımı, belleğimin mahzenine kapattığım baba sesiyle haykırarak Suna'yı ayıplıyorlar. Bu bakışlardan yayılan dumana mani olamıyorum, üstüme çörekleniyor yine. Neşem soluyor, müziğin ve güzel seslerin arıttığı ruhum tekrar kirleniyor. Daha fazla çalmak, biraz evvel içinde kaybolduğum okyanusa yeniden dalmak, dünyadan kopmak, insanlardan kaçmak istiyorum.

Hiç ölmüyor babamın gözleri. Bedeni öleli on yedi yıl oldu, çürüdü, toprağa karıştı ama gözleri... Her yerde. Evimin duvarlarına saklamış babam gözlerini. Göğe asmış, geçtiğim sokaklara bırakmış. Arabamın içinde, metroda, otobüste, hastanede, sahnede çatılmış bir çift kaş, öfkeden kararıp bulanıklaşmış, uykusuzluktan içlerine kan oturmuş bir avuç göz bana bakıyor. Hâlâ içerliyor saçlarımın yüzüme savruluşuna. Orkestra şefimle, ekip arkadaşlarımla konuşurken, yolda akrabalarından birine rastladığımda, her kuaföre gidişimde, saçımın rengini, kesimini değiştirdiğimde, sahneye çıkıp çello çaldığımda, ödül törenlerinde, alkışlar arasında, utançla yere bakıyor babam. Kızından çok utanıyor, yerin dibine geçiyor.

Kucağındaki gülleri bana uzatan kızım kurtarıyor bu kez de beni boğulmaktan. Koskoca orkestranın içinde bile çello seslerinin ayırt edildiğini söyleyerek içimi ferahlatıyor. Onun özgür, küçük kadın halleri, kendinden emin duruşu, korkusuzluğu bana güç veriyor. Ellerinden tutuyorum. Düştüğü kuyudan çıkarıyor annesini.

Tebrik faslı uzun sürüyor, günün yıldızı tenor ve soprano sürekli poz veriyor; kalabalık koro ve orkestra heyetiyse kuliste kutlama yapıyor. Peter'in etrafı basın mensuplarıyla dolu, şefimizin memnuniyetini yüzünden okumak mümkün. Dilimizi bilmeyen Fransız timpanist gülümseyerek bir kadeh beyaz şarap tutuşturuyor elime. Daha bir yudum alır almaz babamın gözleri öfkeden deliye dönüyor. Tanrılık taslıyor babamın gözleri. Hata yapanları, kurallarına uymayanları, en çok da beni her seferinde, tekrar tekrar cehennemine atıyor.

Sayırsız tartışmalarımızdan birindeydi, ilk uluslararası gösterimizin olduğu gün, yüreğimin atışını bütün bedenimde hissettiğim anlar, konser öncesi kulise gelip “Benim artık bir kızım yok.” demiştin baba. Gelmeni beklemiyordum, seni kulisin kapısında görünce bizi dinlemeye geldiğini sanıp sevinçle yanına koşmuş, yeni ojelediğim tırnaklarımın bozulmasına aldırış etmeden eline sarılıp öpmek istemiştin. Başını büyük bir tiksintiyle yana çevirip elinle “git” anlamına gelen bir hareket yaparak o cümleyi söylediğinde kendini de beni de nasıl bir bataklığa attığını bilseydin baba, kendini de beni de nasıl kimsesiz bıraktığını bir bilseydin. Birbirimize artık hiç vedalaşamayacak kadar uzakken kırgın, küskün olmanın acısını, nefes aldığım müddetçe içimden çıkmayacak o acıyı, yüreğime koyup giderken, beni kimselerin kurtaramayacağı o yangına atarken hiç mi için sızlamadı baba? Sadece beni değil bana el uzatmış, dokunmuş herkesi yakacağını hiç mi düşünmedin? Dahası vedalaşmadığın bir evlat yüzünden ölemeyen bir uzvunun dünyada kalacağını, ruhunun ıstırap içinde kıvranacağını nasıl bilemedin?

Babamın gözleri tarafından zehirlenmiş mutluluğum, kursağımda kalmış hevesimle arabamıza biniyorum. Trafığı yararak çıkıyoruz çevre yoluna. Karanlığı dağıtan farların mihmandarlığında sessizce ilerliyoruz. Birden o tanıdık, sancılı yorgunluk çöküyor, dizlerime, bacaklarıma. Arka koltuğa bakıyorum, babamın gözleri de bizimle geliyor. *O hiç istemezdi ama ben yaptım* listesine bir konser daha ekledin, hadi sevin, diyor içimdeki isyankârın sesi. Eskiden evden kurtulur kurtulmaz ilk köşede sokak ortası, cadde kenarı demeden, el âlem ne der diye düşünmeden başörtümü çıkarıp saçlarıma arabaların dikiz aynalarında şekil verirken, babama rağmen yaptığım her eylemde, çılgınca bir zafer sevinci duyar, malum listeye bir tik atardım. Şimdi bu isyan bile ruhumu ayağa kaldırmıyor. Uykunun kollarına hızla kendini bırakmış kızımın yüzündeki ışıltı neyse ki sönmemiş.

“Bugünkü haberleri görmemişsindir.” diyor kocam sıkıntılı sesiyle. “Gülendam Kurtuluş adında birini tanıyor musun?”

“Gülendam ismi yabancı gelmiyor ama soyadı bu değildi sanırım, bir arkadaşım vardı üniversitede. Yıllardır görmüyorum.”

“O’dur işte. Gazeteciymiş. Aynı sınıftaymışsınız, öğrencilik fotoğrafını paylaşmış köşesinde.”

Önce “Ne var bunda?” diye düşünüyorum, sonra omuzlarım düşüyor. Aynı arkadaş grubunun içindeydik, bir süre yakındık ama grup dağılınca biz de uzaklaştık. Birinci sınıf fotoğrafı filandır. Hepimiz şehre yeni gelmişiz, evden ayrılmışız ilk defa...

“Birlikte başörtüsü eylemlerine katılmışsınız.”

İçim cız ediyor. Arka koltuğa bakıyorum tekrar. Babamın gözleri neşeyle dönüyor.

Canının sıkın olduğu her hâlden belli, kocamın dilinde hep aynı ima: Senin geçmişin yüzünden hepimiz zarar görüyoruz, itibarımız yerle bir oluyor. Babasının reddettiği kız çocukları kimsenin evine ve yüreğine sığmıyormuş baba. Babaları tarafından kendisi olarak kabul görmemiş kadınlar başka yerlerde de kabul edilmiyorlar.

Ben de basında öyle yer almayı ister miyim hiç? Elimde olsa sadece eski günlere ait fotoğraflarımı değil hayatımın on ile yirmi beş yaş arası geçen zamanını bir kâğıt gibi yırtıp ateşte yakmak, zaman çizelgesinde delete tuşuna basıp silmek, o yılları yaşadığıma dair tüm delilleri ortadan kaldırmak isterdim ama ne mümkün. Henüz on yaşımdaydım saçlarımı başkalarından sakladıklarında. Çocukluk cennetim dediğim, hatırlamak istediğim geçmiş ondan evveli. Ötesi, gençlik yıllarım, zehirli anlar yumağı. Tüm iplerim birilerinin eline geçmiş, dahası düğüm olmuş, çözülüyor. O ben değildim, başka biriydi, bir kürek mahkûmuydu o genç kız. Hayatının teknesini yüzdüremeyecek kadar inceikti bilekleri. Büyümek için su ve güneş isteyen o taze fidan, rüzgâra bile direnemeyecek kadar küçüktü.

Sokağa çıkamazsın, artık erkek çocuklarla oyun oynayamazsın Suna. Şarkı söyleme, dans etme Suna. Misafir amcaların elini öpme artık. Kapıyı açınca gelen erkekse içeri kaç. Hazırladığın çay tepsisini abine ver, o götürsün. Saçının bir telini bile kimseye gösterme Suna. Hadi çabuk kalk gün doğacak, acele et, namaz vakti geçiyor Suna. Pantolon erkek giysisi kızlara yakışmaz. Çorap giymeden etek giyemezsin, hele kısa etekler tamamen yasak. Pardösüsüz dışarı çıkamazsın Suna. Okuyacaksan sadece kızların olduğu bir okula gidebilirsin. Çarşıya çıkma, erkeklerle sakın konuşma, konuşurken yüzlerine bakma Suna.

Yapmamı istenenleri bir an ihmal edersem bedelini pek ağır ödeyecektim. Anlasanıza... Gençlik yıllarımla aramdaki o derin yarık, o kör kuyu, o dipsiz uçurum, bedelini canımla olmasa da ömrümle ödediğim mesafe ne yazık ki hiç kapanmadı. Defalarca aşağı yuvarlandım, ağır yara aldım, ellerimden tutan olmadı. Sinir krizleri geçirdim, uzun süren, derin kederler yaşadım, kaç kez farklı nedenlerle hastanede yattım, sol göğsümü bu yüzden kaybettim, avuç avuç döken saçlarımı tamamen kazıttım, aylarca perukla dolaştım, biliyorsun.

“Neyse işte...” diyor, iç sesimi duymuş gibi, uzun bir soluk bırakıyor. “Geçen gün kadın sorunlarına değindiğin söyleşiyi eleştiriyor. Seni ikiyüzlülükle, rol yapmakla ve kimliğini inkâr etmekle suçluyor.”

“Düşüncelerim değişmedi ki mesele başörtüsü değildi... O gün de herkesin istediği ve inandığı gibi giyinebileceğini savunuyordum. Bu gün de aynı fikir-deyim.”

Hikâyemi kanımla, canımla baştan yazsam da artık kimseye baştan anlatmak, hele hesap vermek hiç istemiyorum. Arada sırada böyle birisi çıkıp geldiğim yeri hatırlatıyor. Adımın ortalıkta dolaşması, çıktığımız turneler, verdiğimiz yurt içi, yurt dışı konserler birilerini rahatsız ediyor. Asıl rahatsızlık verici olan geldiğim yerden sahneye sıçramış olmam belki de. Bavulumda getirdiklerimle çıktığım o sahne bazılarını tedirgin ediyor. Burjuvazinin kast sistemi de beni içine almak istemiyor. Öteki mahalleden gelip bu sınırı geçemezsin diyorlar, çıktığım sahneye beni yakıştıramıyor hatta layık görmüyor demek kimileri. Eteğimden tutup oradan indirmek, haddimi bildirmek istiyorlar. Kırk yedi yıl yüreğim ağzımda yaşadım. Sanatıma gölge düşüren geçmişi gözlere, sözlerden saklamak için uğraştım. O ise kontrol altına alınamayan bir yangın gibi her defasında bana ulaştı. Aynı hikâye kendini gerçekleştirme serüveni olarak da okunabilirdi. Kimse meseleye böyle bakmayı tercih etmedi. Bu şahane gece de ruhları öte dünyanın sınırlarında dolaştıran anlardan sonra kalbimin kanatları zalım bir çift göz tarafından vurulmuştu zaten, haddini aşmış bir gazeteci tarafından yargılanmışım, ne çıkar? Geçmiş, çoğumuzun geçip gittiğini sandığı geçmiş, bazıları için yerinde sayıyor. Yakamı hiç bırakmıyor ve yaralarımın iyileşmesine izin vermiyor.

Sabah çellomu kızıma gösterdiğim itinaya eş bir titizlikle yerleştiriyorum bavulların üstüne. O benim kahramanım hatta kurtarıcım. Ancak onunla nefes alabiliyorum. Aşk İksiri'nin nota ve ezgileri hâlâ zihnimde dolaşıyor. Akşamın gerginliği devam ediyor olmalı, kocam pek konuşmuyor, kızım kulağında kocaman kulaklığıyla yolu izliyor, kim bilir neler düşünüyor, bizim bilmediğimiz şeylerle dolduruyor yolculuğunu.

Yakıt almak için benzinlikte durduğumuzda her yerimin tutulmuş olduğunu fark ediyorum. Kahve ve ihtiyaç molası. Benim nefese ihtiyacım var. Derin derin içime çektiğim, yüzüme çarpan temiz hava bile ciğerlerimi doldurmuyor. Yakıtın ödemesini yapmak için markete giriyorum. Kasanın başında dikkatimi çekiyorlar. Yıllardır bu kadar güzellerini görmemiştım. Rengârenkler. Onlara dokunmak, avcumun içinde çevirmek o an pek hoşuma gidiyor. Çocukluğumda şekillerini göze benzetirdim. Hızlıca hepsi birbirinden farklı on, on beş çeşit seçip montumun cebine atıyorum. Üç kahve alıp benzinlik marketinden çıkıyorum. Cebimde yürürken şingırdayan ağırlık adeta beni aşağı çekiyor.

Yol boyu ağaçlar, dağlar, bozkırlar akıyor yanımızdan ama ben etrafı izlemiyorum. Zihnimde birikmiş eski sahneler tekrar tekrar oynuyor. Antika ceviz sandıktan çıkan çeyizlik eşyalar gibi önüme diziliyorlar. Takkesini başına geçirip namaza duruyor babam, sonra önüne rahlesini çekip Kur'an okuyor. Günahkâr kızı için tövbeler ediyor belki. Babalık haklarının verdiği o mağrur yetkiye dayanarak abimin, kardeşlerimin sevap hanesine puan yüklüyor, onları göklere çıkarıyor, kesenin ağzını açarak sevdiği torunlarına mükâfatlar yağıdırıyor; onaylamadığı kızına başta sevgisiz bırakmak, yok saymak, adam yerine koymamak gibi cezalar vererek hüküm giydiriyor. Onun sözünü tutmadığım, inandığı Tanrı'ya onun gibi inanmadığım, kurallarına uymadığım için tutukluyor, yargılıyor, mahkum ediyor hatta kalemimi kırıyor babam.

Oysa senden kopmaya, suları tersine akıtmaya çalışırken bile çelik halatlarla sana bağlıydım ben baba. Sana hayır dememin şiddeti bile senin kanun koyuculuğundaki ısrarın kadardı.

Masaya dayanıyor, kollarını kavuşturuyor konuşurken, koltukta otururken sağ bacağını solun üstüne atıyor babam. Seksenli yaşlarına rağmen delikanlı gibi görünüyor. Yakışıklı, boylu poslu hâlâ. Onun bir gün ölebileceğini düşünmek oldum olası yüreğimi yakmıştır, bu heybet nasıl girer toprağın altına? Yaşlı anne babalarına bakan çocuklar onların yüzünde hep ölümün gölgesini görür mü? Hemen kovardım bu fikri zihnimden. Babam benim derdim, keşke her hâlimle kabul edebilseydin beni, kötü bir şey yapmadığımı, kötü biri olmadığımı bilseydin. Yargılarını, kurallarını bir kenara koyup görebilseydin kızını. Seni ne kadar sevdiğimi, senin tarafından onaylanmadığım için bütün ömrümü yettim geçirdiğimi. Canımın çok yandığını. Cümlelerim gibi yarım bir hikâyeyim ben baba, bu yüzden. Suları hep tersine akıtmak zorunda kaldığım için. Çok yorgunum.

Oysa senin canını yakmak için yapmamıştım. Sanatı ve müziği onlar olmadan yaşayamayacak kadar seviyordum, kendimi yontuyordum ben baba. Yalnızca "biri" olmak istiyordum; hayatta kimseye zarar vermeden, kendi yolunda, nevi şahsına münhasır adımlarla yürüyen biri olmak. Yaşama başka kelimelerle, bambaşka cümlelerle tutunmuştuk, ikimizi ayıran buydu. Senin sütunlarınla inşa edilmemiştım. Ama ayaklarıma giydirilmiş dar ayakkabılara rağmen yürümeye, üzerime yerleştirilmiş cam tavana rağmen büyümeye çalışıyordum. Bacaklarımı eğri, bedenimi kambur, şekilsiz yapma pahasına yürüyor ve büyüyordum. İnanmanın ve tapınmanın yeryüzündeki insan sayısı kadar çeşidi olabileceğini düşünüyordum. Önüme dizdiğin dağ gibi kurallar yüzünden, o yığının ardında

tapınacağım, yalvaracağım, yakınlık duyacağım Tanrı'yı göremedim ben baba. Bugün kalbimin inanç hanesinde bir boşluk, bu yüzden. Bir kez olsun attığım adıma, benim de doğruları bilip bulabileceğime inansaydın, ikimiz de kurtulacaktık belki birbirimize vurduğumuz prangadan.

Yürürken pantolonumun paçalarına kuru otlar, çalılar takılıyor, ayakkabıma toprak doluyor. Montumun sağ tarafı, cebimdeki ağırlık sebebiyle iyice aşağı sarkmış. Elime aldığım su bidonuyla mezarının üstündeki çiçekleri sulamayı hayal ediyorum ama... Kim dikmiş ki çiçek olsun? Mezarın da kurumuş otlarla kaplı. Birazını elimle yolup temizlemeye çalışıyorum. Başucundaki iri diken keşebileceğim bir bıçak filan olsaydı keşke yanımda. Seni gömdükten sonra yalnızca bir kez uğradım mezarlığa, ne yalan. Gelemedim yahut gelmek istemedim. Bu yüzden epey aradım, mezarlık görevlisi yardımcı olmasa bulmazdım yerini baba. Ara sıra şehre gelen abim ilgilenmese kaybolup giderdi mezarın. Gelmememi ne düşüneceğini, ne söyleyeceğini bilmeyen insanların çaresizliğine ver. Zorla ezberlediğim duaların çoğunu unutmuşum. Sadece çocukken uykudan önce okuduğumuz Rabbi yessir duası aklımda. "Rabbim işlerimi kolaylaştır, zorlaştırma."

Yolculuk sırasında benzinliğin marketinden aldığım, günlerdir ağırlığıyla beni yerin dibine doğru çeken, sağ tarafımda bir o yana bir bu yana yuvarlanıp duran bir avuç misketi cebimden çıkarıp mezara fırlatıyorum. Bir kısmı küt diye toprağa düşüyor, birkaçı etraftaki mezarlara zıplıyor. Mermerin kenarına çarpıp kırılıyor biri. Büyüyor, büyüyor iri demir kütlelere dönüşüyor babamın gözleri. İçlerine hayat sığmıyor. Taşıyamıyorum baba diyorum hıçkırarak. Gözlerin çok ağır. Al götür artık gittiğin yere gözlerini de...

Sıddık Yurtsever

ALTI ÜSTÜ BİR MÜNİRE

Karlı dağların tekinsiz kuluydu Münire. Kendi hikâyesinin sessiz çığıydı. İlk sarsıntıyla yerle bir olma ihtimali dilden dile dolaşan üç katlı taş evin ahıra bitişik odasında nefes alıp verirken böğrüne bir iğne saplanmış gibi hırlayarak konuşurdu, konuşursa. Başına doladığı siyah örtüsüyle üstüne geçirdiği aynı renk esvaptan başka bir şey giyindiği görülmüş değildi. Örtüsüne gözlerinde bir aralık bırakacak kadar müsaade ederdi. Onu sokakta yürürken görenler nereden gelip nereye gittiğini bilmezlerdi. Gidecek bir yeri yoktu Münire'nin. Gençlik çağında, hikmetinden sual olunmaz, mezara emanet ettiği yavrusu ve kocasını saymazsak. Anlatılanlara göre onları da sadece belli dönemlerde gece yarısı ziyaret ederdi. Yan yana dinlenen kocası ve oğlunun mezarlarını büyük bir ardıç ağacı ayırırdı. Ağacın dallarında rengârenk çaputlar vardı. Çürümeye yüz tutan bu çaputların renkleri solduğunda soluğu kesilirdi Münire'nin. Sonra o çaputları yenileriyle değiştirir, nefesini açardı.

Kerpiç evimizin bir penceresi Münire'nin kapısına bakardı. Gövdesi çatlamış dut ağacının dalları yapraklarından ayırt olduğu zamanlarda pencerenin gömüsünden kapısını seyredirdim. Ben oraya baktıkça çelimsiz, kupkuru bedeniyle görünür gibi olurdu Münire. Ellerini boşluğa bırakıp öne salar, ayaklarıyla yerdeki karın üzerinde tepinir, boyuna geçirdiği basmayı rüzgârın koynuna bırakırdı. Ara sıra bu oyundan sıkılmış gibi görünürdü Münire. Böyle zamanlarda bir anda duraklar, soluğunu çatlamış tarlaların, arkların arasından geçirerek gökyüzüne üflerdi. Bu görüntü zihnimde belirdiğinde onu dişi bir kurda benzetirdim. Beyaz tüyleri, kederli gözleri ve asil vücuduyla. Ailesini kaybetmiş, sürüden kopmuş, ardışık ama serkeş, üzgün ama vakur. Hayallerim annemin cümleleriyle askıya alınana kadar zihnim onunla oyunlar oynar, o zihnimi oyalar dururdu.

Bazı geceler, kapının tıkırtısı yankılanırdı sokakta. O an ne yapıyorsam bırakır, pencereye koşardım. Şansım yaver gider de ay çıkarsa sesler büyür, kıyafetlerini giyerek dikilirdi karşımda. İnsanlar oluk oluk akarlardı kapısına. Borcuna eda, gönlüne dua, yarasına şifa dilenen insanlar... Büzülmüş çuval olan ayaklarını

sürüyerek bu kapıyı bulanlar mübarek bir toprağa yüz sürüyormuş gibi edeple bekler, Münire'nin onları içeri almasını isterlerdi. Anneme ne zaman gördüklerimi anlatsam susar, sanki hiç konuşmamışım gibi davranırdı. "Ben de Münire'yi görmek istiyorum anne." derdim. Annem çocukluğundan bahsederdi. Ocakta pişirmek için binbir zahmetle sağdığı sütün beyazından, koruluktan getirdiği meşe odunundan, geçmiş ve gelecek günahlarından, el kadar bebekken kaybettiği annesinden. Babamın gençken burduğu bıyıklarının içini nasıl yaktığından.

Pencerenin günleri geçiyordu. Akşamın sabahında, sabahın akşamında içimde Münire büyüyordu. Etten, kemikten, merhametten yaratılan bilmediğim nice duyguyu atalarının ellerinden emanet alan Münire.

Bir gün Münire'nin evinin arka sokağında arkadaşlarımla aşık oyunu oynuyorduk. Kemiği var gücümle kavradım. Sağ elimi havaya kaldırarak gerildim, gerildim, gerildim ve kemiği fırlattım. "Sütlü kemiiiiik" diye avazım çıktığı kadar bağırdım. Oyun arkadaşlarım çamurların arasına çoktan dalmıştı. Hava kararmaya yakın olduğu için kemikleri seçmek hayli zordu. Arkadaşlarımdan biri lastik ayakkabılarını çıkarmış yağmur suyunun köpürttüğü çamura yalınayak girerek ayağına batacak kemikleri arıyordu. Diğeri taşların arasındaydı. Ben ise sırtımı evin duvarına vermiş kalemi koruyordum. Tam o anda bir karartı gördüm. Suya giden gelinlik kızlardan biridir diye düşündüm. Çünkü o zamanlar ancak gelinlik kızlar ve damatlık erkekler suya giderdi. Böylece suyun mürüvvet kuvveti devreye girerek saadet zinciri oluşturmazdı. Karartı gözümde büyümeye her yeri kaplamaya başlamıştı. Bana doğru gelen bir ayak sesini fark ettiğimde artık çok geçti. Bakışlarını üstüme dikmiş bir çift göz. Hepsisi o kadar. "Hadi evinize." dedi Münire. "Ezan okunmak üzere, her yer bağlandı. Birazdan cinlerin, perilerin düğünü olacak. Burada kalırsanız sizi de kendilerinden sayar, alır götürürler."

Arkama bakmadan sıçraya sıçraya eve doğru koşmaya başladım. Bizim evi geçtim, komşu evleri geçtim, bizim evi tekrar geçtim, ahıra vardım. Saklandım. Saklanamadım. Tekrar koşmaya başladım. Koştum, koştum, koştum. Ciğerlerime ince bir sızı yayıldı. Dermanım kalmamıştı. Bir baktım evin önündeyim. Babam damda karı loğlarken beni o hâlde görünce hemen aşağıya indi. Nefesim Münire'nin nefesine karışmış gibiydi. Konuşmak istedim, konuşamadım. Su verdiler içtim. Ters çevirip silkelediler, kurumuş ceviz yaprağını yakıp zorla burnumdan çektiler. Sonra annem beni banyoya sokup buz gibi suyla yıkadı. "Anne," dedim. Anne işittim. Elinde tuttuğu topaklaşmış beyaz şeyden ağzıma attı zorla. Devam ettim.

“Sokakta cinlerle perilerin düğünü varmış. Az daha beni yakalayacaklardı.”

Annem sustu. Pencerenin pervazı sustu. Kilimin motifleri sustu. Ayaccak sustu. Mahzen sustu. Menfez sustu. Kuyu sustu. Beni boylu boyunca bir ip gibi gerdirip döşeğe fırlattılar. Işıldağın yaşlanmış sesi üzerime tünemişti.

Göğsümün üzerinden, meme uçlarımdan bir kesik attı Münire. Siyah işlemeli yazmasının arasından çıkardığı otu kanayan yerlere bastırdı. Kırmızı oturmuş gözlerini omuzumda gezdirip dudaklarını burdu. Nasıl oldu bilinmez vücudumun her yanı göz izleriyle doldu. İzler izleri kovaladı. Gözler gözleri. Gördüm elleriyle açtığı her kesikten bir ceylan çıkarıp önüme koydu. Bir ceylan, bir ceylan daha. Bir ceylan Münire. Dağların arasında, uçurumun kenarında, taşların, kayaların ortasında birkaç yüz ceylan ve ben gidiyorduk. En önde Münire vardı. Çobanın başı, çıbanın başı. Baştan ayağa, ayaktan başa. Yürüyüşümüz tüm mahlukatın dikkatini çekmiş nerede çakal, tilki, hınzır varsa nerede kurt, kuş, zebani doğurmuşsa peşimizde. Orada kakülünü kuşak gibi vücudunda gezdiren bir at. Üzengisine küsmüş, nallarını birbirine değdirerek yürüyen, büyüyen, büyüyen, büyüyen. Münire bir yandan bana talimatlar veriyor bir yandan da garip sesler çıkararak sürünün dikkatini kendi üzerine çekiyordu. Sesler çoğaldı. Uluyanlar uludu. Işık çalanlar, bağırانlar, himmet diyelenler kendilerinden geçti. At kiş-nedi, Münire kırışmış kelimelerle bana doğru yürüdü. Bir ben bir Münire kaldık dinç. Dur, dedi, durdum. Sağ el baş parmağını ağzına götürdü. Yaladığı parmağını yaralarımın üzerinde gezdirdi. Kemkele kemküm, tekmele tektüm, dedi.

Gözlerimi açtığımda daha önceki sabahlardan birine, birkaç hafta, birkaç ay önce olduğum gibi ben gibi uyandım. Başımın üzerinde toprakla birleşerek tavan olmayı başarabilmiş mertekleri saydım. Birikiüç, dörtbeşaltıyedisekizdokuz. Münire diye bağırmaya başladım. Sesim anne diye çıktı. Münire dedim, babam geldi. Dağ başının dumanını, yazının, ardın çillerini, toprağın sarısını, ardıcın yeşilini, mektebi, göğeren zemheriyi, pınarın bolluğunu anlatıp durdu.

“Siz annemle nasıl tanışmıştınız baba?”

Babam gözlerini boşluğa bıraktı. Bedeni bir yerde asılı kalmış da elleri titriyor gibiydi. Gömleğinin düğmelerini var gücüyle koparmaya başladı. Garip sesler çıkarıyordu. Gece rüyamda gördüğüm haşeratin sesini taklit ediyor sandım. Baba dedim. “Sen de mi vardın dün gece rüyamda?” Ayağa kalkmaya çalıştı. Dengede duramadı. Divana attı kendini. “Kekkekkek” diyordu. Ağzında budanmış dallardan kalma bir çalı parçası. “Geğeggegege”

Horlama seslerini duyduğumda babamın başka bir âlemin parçası olduğunu anlamıştım. Muhtemelen diyordum içinden. Muhtemelen Münire dün gece

insanların rüyalarına gelerek onları korkuttu. Ben zaten rüyamı sabaha karşı gördüm. Öncesinde de babamın yanına uğramış olmalı. Gelmişken annemi de ziyaret etmiştir kesin.

Kendimi dışarı atmıştım. İlk rast geldiğim insan kişisine başıma gelenleri anlatacaktım. Başıma, başına, başlarına. Annem, babam, ben. Sokaklar Münire'nin göz iziyle doluydu. Sekilerin arasından Münire'nin kelimeleri akıyordu. Yerlerde büyük harflerle yazılmış MÜNİRE kitapları vardı. Duvarlara çamurla Münire yazılmıştı. Yürüyordum. Sokakta kimse yok gibiydi. Evlerin bacaları tütmüyordu. Gökyüzünü simsiyah bir örtü kaplamıştı. Yağmaya çalışan damlalar örtünün üstünde birikmiş, yol bulmaya çalışıyordu. Pabuçlarımın arasından süzülüp ağızma doğru sürünmeye çalışan solucanları gördüm. Benizleri kendi renklerinden çok uzakta yemyeşil kesilmişti. Ellerimle tek tek alıp ait oldukları yerlere fırlattım.

"Münireeeee" diye avazım çıktığı kadar. "Münire" diye telkin. "Münire" ne yaptın sen bu insanlara. Yerlere, göklere, dağlara, taşlara, ayaza, sehere, vakte, asra ve sabaha. Ne yaptın sen? Ayaklarım beni sürüye sürüye Münire'nin evine doğru götürüyordu. Şap sap. Az önce fırlatmayı unuttuğum solucanlardan biri saçlarımla arasından kıpırdanmaya başladı. Dokunmadım. Solucan ve ben Münire'nin evine doğru.

Bir

İki

Üç.

Üç katlı taş evin üçüncü katında, sacın kızdırdığı güneşle kol kola vererek Münire'nin kapısının önüne sarkmaya çalıştıkça titrediğimi, ürperdiğimi hissettim. Ben buraya nasıl? Ben buraya nereden? Rüya, annem, babam. Münire, sokak, çamur, solucan. Ben. Çatıları aşarak, damdan dama atlayarak. Çivileri ayaklarıma yoldaş ederek geldim. Ama neden, niye, niçin? Altı, üstü bir Münire. Sağı solu karanlık. Hatırladım. İlk günlerimi, ellerimi, parmaklarımı, alnımı hatırladım. Pencere önü Münire'sini. Kesik öksürük babamı. Gök gözlü annemi. Dişlerini sıkarak konuşan arkadaşımı. Çamurlarla bulanık fistanlı gelinleri. Baldırı çıplak damatları. Hepsinin, hepimizi hatırladım.

Çıktığım yerden inmek için kaba etimi sağa sola sürterek kaydım. Önce yan taraftaki dama, sonra kavak ağacından yapılmış merdivene, sonra yere uzandım. Komşumuzu gördüm. Gülümsedi. Annemin sesini duydum. Babam beni özlemişti. Kendi elleriyle kaymak sürdü ekmeğime. Üzerine pekmezi katık etti.

"Siz annemle nasıl tanışmıştınız baba?"